

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
(повне найменування закладу вищої освіти)

Факультет іноземних мов

(назва факультету/навчально-наукового інституту)

Кафедра _____ англійської мови
(назва кафедри)

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни

УЗУАЛЬНА ГРАМАТИКА
(назва навчальної дисципліни)

Обов'язкова

(вказати: обов'язкова / вибіркова)

Освітньо-професійна програма _____ Англійська мова і література та друга
іноземна мова

(назва програми)

Спеціальність _____ 035 Філологія

(вказати: код, назва)

Галузь знань _____ 03 Гуманітарні науки

(вказати: шифр, назва)

Рівень вищої освіти _____ перший (бакалаврський)

(вказати: перший бакалаврський/другий магістерський)

факультет іноземних мов

(назва факультету/ навчально-наукового інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців
за вказаною освітньо-професійною програмою)

Мова навчання _____ англійська

(вказати: на якій мові викладається навчальна дисципліна)

Чернівці 2024 р.

Робоча програма навчальної дисципліни “Узуальна граматика”

(назва навчальної дисципліни)

складена відповідно до освітньо-професійної програми “Англійська мова і література та друга іноземна мова” зі спеціальності 035 Філологія, затвердженої протоколом №7 від 29 квітня 2024 року

(назва освітньо-професійної програми, дата останнього затвердження)

Розробники: Буртник Б.Я асистент кафедри англійської мови

(П.І.Б. авторів, посада, науковий ступінь, вчене звання)

Погоджено з гарантом ОП і затверджено на засіданні кафедри англійської мови

Протокол № 7 від “12” серпня 2024 року

Завідувач кафедри Єсипенко Н.Г.

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Схвалено методичною радою факультету іноземних мов

Протокол № 1 від “12” серпня 2024 року

Голова методичної ради факультету іноземних мов

(підпис)

Беженар І.В.

(прізвище та ініціали)

© Буртник Б. Я., 2024 рік

1. Мета навчальної дисципліни:

Вибіркова дисципліна «Узуальна граматики» є невід'ємною складовою професійної підготовки майбутніх фахівців (для яких англійська мова є першою іноземною), оскільки знання граматики як основи її будови є базисом знання іноземної мови як такої.

Дисципліна спрямована на набуття студентом прагматичної компетенції у галузі лінгвістики. Практичне значення курсу полягає у набутті практичних навичок та умінь у сфері граматики англійської мови, а також засвоєння теоретичних знань з дисципліни.

Вивчення «Узуальної граматики» сприяє розвитку аналітичного мислення та здатності до систематизації знань. Студенти вчаться не тільки застосовувати граматичні правила, але й розуміти їхню логіку, що сприяє глибшому розумінню інших мовних аспектів. Такий підхід також допомагає легше вивчати інші іноземні мови в майбутньому, оскільки студенти набувають навичок, які дозволяють ефективно аналізувати й опановувати нові мовні системи.

2. Результати навчання:

Вибіркова дисципліна «**Практична граматики англійської мови**» забезпечує досягнення таких загальних (ЗК) та фахових (ФК) компетентностей з освітньо-професійної програми «Англійська мова і література та друга іноземна мова» за спеціальністю 035 Філологія (Англійська мова та література та друга іноземна мова), I рівня (бакалавр):

ЗК 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 8. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК 9. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 12. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 13. Здатність проведення досліджень на належному рівні.

ФК 2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

ФК 4. Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди мови, що вивчається, описувати соціолінгвальну ситуацію.

ФК 6. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

ФК 7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту (залежно від обраної спеціалізації).

ФК 8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

ФК 9. Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами.

ФК 10. Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний (залежно від обраної спеціалізації) аналіз текстів різних стилів і жанрів.

ФК 11. Здатність до надання консультацій з дотримання норм літературної мови та культури мовлення.

Програмні результати (ПР) та уміння (ПРУ) успішного засвоєння змісту даної дисципліни:

ПР 1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземною(ими) мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.

ПР 2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПР 8. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мови і літератури, що вивчаються, і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.

ПР 10. Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.

ПР 12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.

ПР 14. Використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.

ПР 16. Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.

ПР 17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.

Визнання результатів навчання, здобутих у неформальній освіті.

Згідно з «Положенням про взаємодію формальної та неформальної освіти, визнання результатів навчання (здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, в системі формальної освіти) у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (протокол №10 від 28 жовтня 2019 року)» та згідно рішення кафедри англійської мови про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти (протокол №11 від 17.11.2020), під час проходження курсу «Практична фонетика» визнаються результати навчання студентів, отримані у неформальній освіті, з можливим перезарахуванням :

- тем/теми змістових модулів, які співвідносні за змістовим наповненням до знань, отриманих шляхом неформальної освіти; якщо отримані в неформальній освіті знання поглиблюють і розширюють тему / теми змістових модулів;
- індивідуального завдання, якщо отримані у неформальній освіті знання

відповідають загальному спрямуванню дисципліни;

- тем / теми семінарських занять, які співвідносні за змістовим наповненням до знань, отриманих шляхом неформальної освіти; якщо отримані в неформальній освіті знання поглиблюють і розширюють тему / теми семінарських занять;

- тем / теми самостійної роботи, які співвідносні за змістовим наповненням до знань, отриманих шляхом неформальної освіти; якщо отримані в неформальній освіті знання поглиблюють і розширюють тему / теми самостійної роботи.

Для визнання й перезарахування знань, отриманих у неформальній освіті, студенту слід представити сертифікат, що підтверджує здобуття знань у неформальній освіті.

Шляхи здобуття знань у неформальній освіті:

- тренінги,
- освітні й практичні курси (в тому числі он-лайн),
- семінари й вебінари (в тому числі он-лайн),
- літні /зимові школи тощо.

3. Опис навчальної дисципліни

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	3	5	2,5	75		30			45		залік
Заочна	3	6	2,5	75		8			67		залік

3.1. Загальна інформація

3.2. Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем навчальних занять	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		лекц.	прак./семін.	лаб.	інд.	с.р.		лекц.	прак./сем.	лаб.	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Теми навчальних занять	Змістовий модуль 1. Mastering Word Formation and Emphatic Structures											
Тема 1. Word building (Prefixes)	5		2			3	5					5
Тема 2. Word formation (Suffixes)	5		2			3	7		2			5

Тема 3. Introductory it and there	5		2			3	7		2			5
Тема 4. Common expressions with it & there	5		2			3	5					5
Тема 5. Emphatic phrases	5		2			3	5					5
Тема 6. Inversion	5		2			3	5					5
Тема 7. Revision. Рубіжний модуль-контроль	5		2			3	5					5
Разом за ЗМ1	35		14			21	39		4			35
Теми навчальних занять	Змістовий модуль 2. Advanced Sentence Structures and Noun Phrasing											
Тема 1. Nouns and Noun phrases	5		2			3	4					4
Тема 2. Compounding	5		2			3	4					4
Тема 3. Prepositional phrases & participle clauses	5		2			3	6		2			4
Тема 4. Linking sentences & clauses	5		2			3	6		2			4
Тема 5. Subordinate clauses (1) time, reason, result	5		2			3	4					4
Тема 6. Subordinate clauses (2) contrast, concession	5		2			3	4					4
Тема 7. Adverbial linking expressions	5		2			3	4					4
Тема 8. Revision. Рубіжний модуль-контроль	5		2			3	4					4
Разом за ЗМ 2	40		16			24	36		4			32
Усього годин	75		30			45	75		8			67

3.3. Тематика практичних занять

№	Назва теми (завдання)	Кількість годин (денна форма навчання)	Кількість годин (заочна форма навчання)
1	Word building (Prefixes)	5	1
2	Word formation (Suffixes)	5	
3	Introductory it and there	5	1
4	Common expressions with it & there	6	
5	Emphatic phrases	6	1
6	Inversion	6	
7	Revision. Рубіжний модуль-контроль	6	
8	Nouns and Noun phrases	6	
9	Compounding	6	
10	Prepositional phrases & participle clauses	6	1
11	Linking sentences & clauses	6	
12	Subordinate clauses (1) time, reason, result	6	2
13	Subordinate clauses (2) contrast, concession	6	2
14	Adverbial linking expressions	6	
15	Revision. Рубіжний модуль-контроль	6	
	Разом	30	8

3.4. Індивідуальні завдання, передбачені робочим навчальним планом

№	Завдання до тем	кількість балів
1	Write a short story of 500-700 words that includes at least five examples of subordinate clauses of time, reason, and result. Highlight each clause and label it according to its type.	2
2	Create an illustrated sequence of events or a storyboard that tells a story using time, reason, and result clauses. Each illustration should correspond to a sentence that uses one of these clauses.	2
3	Write a personal reflection on a challenge you've faced and how you dealt with it. Use contrast and concession clauses to discuss the difficulties and how you overcame or adapted to them.	2
4	Write an argumentative essay on a topic of your choice. Include at least three contrast clauses and three concession clauses to present counterarguments or acknowledge opposing viewpoints.	2
5	Choose a short story or a scene from a play/novel and identify at least five instances where the author uses contrast or concession clauses. Analyze how these clauses affect the tone, tension, or character	2

	development in the text.	
--	--------------------------	--

3.5. Самостійна робота студента (ІНДЗ)

№	Назва теми (форма контролю)	кількість балів
1	Write a descriptive paragraph of at least 200 words about a place you love. Focus on using a variety of nouns and noun phrases to create vivid imagery. Highlight and label at least five noun phrases in your paragraph.	3
2	Write a narrative of 300-500 words where you include at least three examples of inversion to create a dramatic effect. Underline the inverted sentences and explain how the inversion contributes to the tone or tension in your narrative.	3
3	Write a comparative analysis (300-500 words) of two places, events, or objects, focusing on their similarities and differences. Use noun phrases and prepositional phrases to add detail and precision to your comparison. Highlight these phrases in your text.	3
4	Write a short story of 400-600 words where you include at least five prepositional phrases and five participle clauses. The story should have a clear beginning, middle, and end. Underline each prepositional phrase and participle clause, and label them.	3
5	Write a persuasive essay of 300-500 words on a topic of your choice. Use at least four emphatic phrases to strengthen your argument. Bold the emphatic phrases and explain in a footnote why you chose to emphasize those points.	3

* ІНДЗ – до змістового модуля, або в цілому до навчальної дисципліни визначається викладачем, з урахуванням специфіки дисципліни.

Індивідуальні завдання та самостійна робота, які оцінюються викладачем, виконуються лише раз на семестр (у першому або другому модулі – на вибір студента).

4.Освітні технології, методи навчання і викладання навчальної дисципліни

Навчальні методи - це систематично організовані стратегії, прийоми та підходи, що використовуються для навчання певного предмету чи набору навичок.

Парна робота: Студенти працюють у парах над завданнями, де вони взаємодіють із партнером.

Групова робота: Робота в малих групах для вирішення завдань та виконання проєктів.

Комунікативний метод: Зосередження на практичному використанні мови в реальних ситуаціях спілкування.

Індуктивний метод: У практичній педагогіці індукція втілюється у принципі:

від часткового до загального, від конкретного до абстрактного.

Дедуктивний метод: Активніше розвиває абстрактне мислення, сприяє засвоєнню навчального матеріалу на основі узагальнень.

Ігри та конкурси (Games and Competitions): Використання ігор для навчання нових матеріалів чи закріплення вивченого.

Освітні технології - це інструменти, ресурси та технологічні рішення, які використовуються для полегшення, покращення або збагачення навчального процесу.

Інтерактивні платформи для навчання: Використання спеціалізованих програм та веб-сайтів, які надають можливість вивчати мову через вправи, тести та інтерактивні уроки. Прикладами таких платформ є *Wordwall*, *Bamboozle*

Інтерактивні вправи та ігри: Використання ігрових елементів для навчання граматики, лексики та комунікативних навичок *ESL Collective*, *Liveworksheets*

Електронні підручники та ресурси: Використання електронних версій підручників, відкритих навчальних ресурсів, аудіо- та відеоматеріалів.

Штучний інтелект (AI): Використання AI для індивідуалізації навчання та надання персоналізованих завдань та вправ.

5. Критерії та засоби оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

5.1. Критерієм підсумкового оцінювання

Підсумковий контроль у формі заліку передбачає одержання студентом максимум 40 балів за контрольну роботу.

Максимальна кількість завдань у граматичному тесті становить 40 балів. Тест складається із завдань із пропусками (gap-fill), завдання з множинним вибором (multiple choice questions), завдання із граматичними трансформаціями (transform/paraphrase the following sentence) та речення на переклад.

Форми оцінювання	Кількість, балів за кожну правильну відповідь	Максимум завдань за 1 блок	Разом балів
Gap-fill	1 point	14 questions	14 points
Multiple-choice questions	1 point	14 questions	14 points
Paraphrasing	2 points	3 sentences	6 points
Translation	3 points	2 sentences	6 points
			40 points

Таблиця, яка містить діапазон балів для оцінювання самостійної та індивідуальної роботи студента:

Бали	Критерії досягнення
	- Мінімальні зусилля, незавершене завдання. - Часті помилки в граматиці та синтаксисі.
0.5	- Підрядні речення мети, причини, допусту тощо відсутні або неправильно використані. - Відсутність зв'язності, креативності або організації. - Базова спроба виконати завдання. - Деякі речення використані, але можуть бути неправильно ідентифіковані або позначені.
0.8	- Часті помилки, які впливають на розуміння. - Обмежена креативність або рефлексія. - Слабка структура та нечітке повідомлення. - Виконання основних вимог. - Підрядні речення мети, причини, допусту використані і здебільшого правильні.
1.0	- Деякі граматичні помилки, але вони не сильно заважають розумінню. - Базова зв'язність і організація. - Помірні зусилля в креативності або рефлексії. - Відповідає більшості вимог з незначними недоліками. - Речення правильно ідентифіковані та ефективно використані.
1.2	- Небагато граматичних помилок, здебільшого зрозуміло та читабельно. - Добра зв'язність, структура та помірна креативність або рефлексія. - Чітке повідомлення з певною глибиною. - Виконання всіх вимог з гарним результатом. - Речення правильно використані та не впливають на розуміння.
1.5	- Мінімальні граматичні помилки, зрозуміло та добре структуровано. - Сильна зв'язність і організація. (cohesion & coherence) - Чудовий рівень креативності та глибокої рефлексії. - Чітке повідомлення. - Речення майстерно використані та відповідають майже всім вимогам завдання.
1.8	- Дуже мало граматичних помилок. - Відмінна зв'язність і структура. - Високий рівень креативності або глибока рефлексія. - Переконливий та оригінальний текст. - Зразкове виконання у всіх аспектах. - Речення бездоганно інтегровані та суттєво покращують завдання.
2.0	- Жодних граматичних помилок, бездоганне використання мови. - Високий рівень зв'язності та організації. - Виняткова креативність або глибока й тонка рефлексія. - Дуже захоплюючий, оригінальний текст.

5.2. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

5.3. Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання є:

- контрольні роботи;
- стандартизовані тести;

Контрольні роботи з граматики оцінюються згідно із такими критеріями:

Максимальна кількість балів – 5

Студент продемонстрував використання вивчених граматичних тем на відмінному рівні та у відповідному контексті; використано складні граматичні конструкції; кількість помилок – 1 = оцінка «5».

Студент продемонстрував використання вивчених граматичних тем на достатньому рівні у відповідному контексті; використано складні граматичні конструкції; кількість помилок – 3 = оцінка «4».

Студент застосував вивчені граматичні одиниці із незначними неточностями; кількість помилок - 4 = оцінка «3».

Студент зіштовхнувся із труднощами у правильному використанні граматичних форм/структур/часів; Застосував граматичні структури, які вивчалися під час теми із значними помилками. кількість помилок – 5 = оцінка «2».

Студент не зміг перекласти речення із використанням необхідних граматичних конструкцій; кількість помилок – 7 = оцінка «1».

6. Форми поточного та підсумкового контролю

Формами поточного контролю є усна чи письмова відповідь студента.

Формами підсумкового контролю є залік.

7. Рекомендована література

7.1. Фахова (основна) – українських і зарубіжних видань.

1. Loyd, Mark & Jeremy Day. (2011). Active Grammar. Level 3. Cambridge: CUP. 219 p.
2. Hewings, Martin & Haines, Simon. (2015). Grammar and Vocabulary for Advanced. Cambridge: CUP. 278 p. Murphy, Raymond. (2019). English Grammar in Use. 5-th

ed. Cambridge: CUP. 380 p.

3. Yule, George. (2020). Oxford Practice Grammar. Advanced. Oxford: OUP. 280 p.

7.2. Допоміжна.

1. Azar, B. S., & Hagen, Stacy A. (2017). Understanding and Using English Grammar. 5-th ed. N.Y.: Pearson Education. – 492 p.
2. Burtnyk, B. (2021). THE USE OF DIGITAL TOOLS FOR ENHANCING GRAMMATICAL COMPETENCE OF THE FUTURE ENGLISH PHILOLOGISTS. Збірник наукових праць SCIENTIA.
3. Foley, M. (2008). Longman Advanced Learner's Grammar A self-study reference and practice book with answers. 8-th impression. Harlow: Pearson Education Limited, 384 p.
4. Herring, Peter. (2016). The Farlex Grammar Book: Complete English Grammar Rules. Farlex International, 1039 p.
5. Lopatiuk N. I., Lukashchuk M. V. (2021). Teaching grammar at a university level. Сучасні наукові дослідження представників філологічних наук та їхній вплив на розвиток мови та літератури: матеріали міжнародної науково-практичної конференції, 9–10 квітня 2021 р. Львів : ГО «Наукова філологічна організація «ЛОГОС». С. 76-78.
6. Swan, Michael, & Walter Catherine. (2011). Oxford English Grammar Course. Oxford: OUP, 348 p.
7. Murphy, Raymond & Hashemi Louise. (2019). English Grammar in Use: Supplementary Exercises. 4-th ed. Cambridge: CUP. 138 p.

8. Інформаційні ресурси

1. <http://englishtips.org>
2. <http://englishstandarts.blogspot.com/>
3. <https://www.grammarbank.com/>
4. <http://testenglish.info/>
5. <https://www.englishpractice.com/>
6. <https://takeielts.britishcouncil.org/prepare-ielts/free-ielts-online-course>
7. https://www.myenglishpages.com/site_php_files/grammar-lesson-gerund.php

Додатково Розподіл балів, які отримують студенти (залік)

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)								Кількість балів (заліков а робота)	Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль №1									
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7		40	100
7	7	7	7	7	7	8	30		
Змістовий модуль №2									
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8		
	3	4	4	4	4	4	4	30	